

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben:		Videkre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	18 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70

Egyes szám ára 3 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MORICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnyire megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Torontálmege a szabadsághősökért.

(Ajnlva Debreczen és Hajdúvármegye figyelmébe.)

Hevesmegye hazafias körirata nagy lelkesedést kelt a vármegyékben. Mind számosabban csatlakoznak ahhoz a mozgalomhoz, mely a szabadsághősök emlékének megdicsőítésére törekszik. A független, szabad Magyarország általános óhaját Hevesmegye egy akarja kifejezésre juttatni, hogy feliratot küld a törvényhozáshoz. Arra kéri az országgyűlést, hogy a Rakóczyt, Tökölyt, Beresényit diffamáló t. cikkeket törölje, Kossuth Lajos érdemeit iktassa törvénybe, szobrát mielőbb állítsa föl és ugyisint iktassa törvénybe a 48—49-iki honvédek érdemeit és emléket.

Torontálvármegye legutóbbi rendkívüli közgyűlésén egyhangulag kimondta, hogy a vármegye hasonló értelemben fölír a törvényhozáshoz. A föliratot most készítette el Szilágyi Albert megyei jegyző. A hazafias szellemtől átnatott lendületes fölirat így hangzik:

Nyárfalevelek.

Szedegette: **Kató József.**

Melóságteljesen ballagott a csósz az árok parton. Válsra volt vetve kuruczmodra valami nagyon régi fegyver, ezzel ijesztgette a varnyukat a buzavetésről, ez szerzett neki nagy tekintélyt a kőborozigányok előtt. Hanem, ha tehette az öreg, bizony ráesett ő a nyulra is, de humorizált vele a sors, mert nem talált soha az ólomgolyóbis. — Nótába is szedték már az öreget a csintalan marakodó lányok, mert megesezt, hogy elvesztette a dohányzacskóját, s másnap, mikor újra arra járt, képes volt a tulajdon elhagyott dohányzacskójára rálőni — nyul helyett.

Igy nemcsoda, ha megfeszített erővel vadászott ez öreg a nyulakra.

Most is vizsla szemekkel nézett széjjel az árok parton, nem ugrik e ki a bozótból valami tapsifüles.

Csurgott róla a víz barna arcán, a ranczok csatornáján csak úgy folyt le a nagy melegben, mikor elért a dominium sarkára és bebújt a kunyhóba, hogy majd szundit egyet.

Csaknem sóbálvánnyá vált az öreg a meglepetéstől is, a dühtől is, hogy még a nyulak is csak csufot üznek már belőle, mert szent ucsese, egy nyul húzódott meg szerényen a kuczó sarkában.

Mélyen tisztelt képviselőház!

A nemzetek életében vannak korszakok, midőn a multak öntudatlan avagy meggondolatlan cselekedeteit a nemzeti hála és önértet megjavítani iparkodik; amidőn a haza és nemzet vitális érdekei körül halhatatlan érdemeket szerzett nagyjainak emlékét megszentelni becsületbeli kötelességének ismeri.

Eljön minden nemzet számára ez a korszak, hivatlanul, a nemzetek természetes fejlődésének idejében, a nemzeti akarat ki-domborítása körüli munkálkodás nagy napjaiban.

Ezen időben fellopnak a haza oltárán a honszeretet lángjai, melyek bevilágítanak a mult idők homályába s meglátja a hálás utókor félig elfeledett nagyjainak, a nemzet felisteneinek, igen gyakran a gyarló élet szennyes hullámaival körülvett, de soha beszennyezni nem bírt hatalmas alakjait.

Ezekben a pillanatokban felbred a vágy letörölni azok emlékeről, kik vért és vagyonot áldoztak a nemzeti eszmékért és a haza nagyságáért, akik diadalmas harci lobogók árnyékában véres tusákat vívtak a nemzeti szabadságért, azt a szennyet, melyet érdemtelenül reá szórni igyekezett a hálátlán és törpe gondolkodású kor.

Ezekben a pillanatokban hálás emlékezettel iparkodik a megtisztultabb gondolkodás azon nagyjainak emlékét, a nemzet nevéhez és méltóságához hiven, megtisztelő emlékekkel is megörökíteni, akik egyes korszakokban a szó hatalmával, az érvek fegyvereivel küzdöttek nemzetünk jogaiért.

Nem kellett az öregnek más. Betette az ajtót s harczra kelt a nyullal, megakarta fogni. De nem igen hagyta magát. Éles kis fogaival véresre marta az öreg kezét, a hátulsó nagy lábával pedig, mikor megfogta olyat rugott az öreg ingén, hogy ollóval se tudtak volna ezt az inget szebben kétfelé hasítani.

Mindegy. A harci mámor után csak arra gondolt az öreg, hogy hiábs minden, mert ő ezt a nyulat nem lőtte, hanem fogta, s ezzel nincs helyreállítva az egycsövű fegyver becsülete.

Gondolt egyet. Más híján vastag sodrott csósz madzagot vett elő, megkötötte a nyulat, hogy majd aztán annyiszor lő rá, míg meg nem lövi. Előre elgondolta azt is, hogy fog majd az asszony halálkodni, ha fülebe sugja:

— Asszony nyulat lőttem! . . .

Ott ficzkándozott a szegény nyul egy karóhoz költve.

Az öreg meg mérnöki pontossággal meglepte a 20 at, célzott és lőtt.

A csósz madzagot előtte, a nyul meg úgy elszaladt, hogy az öreg szemével is alig tudta kísérni a fekete ugaron, csak bután bámult utána a levegőbe.

A juhász.

Nem valami jó vásárja volt a juhásznak, hanem azért jöttében egy iteze borra betért a szentjánosi csárdába.

Ezekben a pillanatokban eszünkbe jutnak a névtelen hősök, kik egy eszmétől hevítve, boldog családi otthont, életpályát, mindent odahagyva rohantak a csatamezőkön lobogó harci zászlók alá, küzdeni és elvérszeni a nemzet jogaiért! Egy-egy jeltelesen begyepesedett sirhalom, mely annyi dicsőségről tudna beszélni, tünik fel előttünk akkor.

Alig gondolja ezeket a nemzeti kegyelet, csak a nagy természet szórja reá virágait. Elfeleltt sirok, rég elkorhadtt fakerezek: mennyi reményt, mennyi honszerelmet takarnak!

Ennek a kis magyar nemzetnek oly kevés szamu nagyjai voltak, hogy ezek emlékét még szívünk vérevel is meg kellene örökíteni!

Nem akarunk ősapaink tettei felett bírálatot gyakorolni, ez az elfogulatlan történelem feladata; nem akarunk eszmék fejtegetésébe bocsátkozni, melyek csak féltreértést, bizalmatlanságot és feszélyt szülhetnek; csak azt kívánjuk, csak azt kérjük hazafiúi bizalommal nemzetünk gyűlésétől, hogy bölcs elhatározással iparkodjék a mult idők mulasztásait jóvá tenni.

Kérjük nemzetünk képviselőitől, hogy szakítsa ki törvénykönyvünkől azokat a lapokat, amelyek a daliás korszak örök emlékü, halhatatlan nagyjainak: Rakóczy, Thököly és Beresényinek emlékét meggyalázzák. Ezen méltatlan lapokat a tisztább felfogású kor szülőtteinek kitépni becsületbeli kötelessége.

Vásáron volt a csapláros is, csak a felesége szorgalmaskodott otthon. Zalira pedig azt mondta a magyar, mint a többi zsidóasszonyra, hogy „bolond, de van esze.”

Kérdezgette a juhász nagy garral, egészséges-e a „szomszid” s ilyenkor mindig kért egy iteze bort.

Félvállra volt már vetve a szüre, a karimás kalapja is hol erre, hol arra fitytyent a fején, mikor odaáll a „téessasszony” elé:

Há' most nem fizetek kérem, ismer engem nagyon jól a szomszid, kerülök-fordulok én erre, majd betekintek,

— Jól van, rendben van, hanem azért felírom a kármentőbe, a fekete táblára.

— Há' csak írja a téessasszony, 'isz mondom, nagyon ismer engem a szomszid . . .

Azzal ballagott kifelé, füttyengetett a nyájnak, maga is ballagott utána a katalin-körös, széles országuton . . .

— Mikor megjött a csapláros, referált az asszony:

— Volt itt egy ember, megivott 5 iteze bort, dem fizetett, azt mondta, ismered te, majd ha erre jár, kifizeti.

— Hogy hívják?

— Azt nem mondta . . . a nevért nem mondta, rémüldözött az asszony.

— De mégis! Péter, János Pal?

Óáli nem tudott szólni semmit, érezte,

Arra kérjük nemzetünk képviselőit, hogy a negyvennyolczadik évi szabadságharcz névtelen hőseinek, a magyar névnek világszerte becsületet és dicsőséget szerzett honvédeknek emlékét és érdemeit aranybetűkkel iktassa be törvénykönyvünkbe.

Arra kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy e nagy korszak nagy fiának, Kossuth Lajosnak érdemeit iktassa törvénybe, jelölje a nemzet és a dinasztia végleges kibékülésének.

Nemzeti kívánságok ezek, melyeket teljesíteni nemzeti kötelesség.

Kelt Torontárvármegye törvényhatósági bizottságának, 1902. évi április hó 15 én és folytatva Nagybecskerekén tartott rk. közgyűléséből.

Selyem tenyésztés.

Ezelőtt 40 évvel Boschetti András debreczeni szalámis gondolt merészet és nagyot, tanyáján ezer meg ezer szederfát — nálunk eperfának hívják — ültetett és Olaszországból selyem hernyókat hozatott. Azoknak hatalmas hodályokat építtetett és elkezdte a selyemtenyésztést üzni, meg a szalámi gyárat is elhanyagolta a hernyók miatt.

Boschetit ezen vállalatra az buzditotta, hogy ismervén Debreczen városaiak udvarait, tanyáit, jatta, hogy alig van udvar, tanya, kert, a hol szederfa ne legyen. Van is. Hiszen a piacon bőgrében árulják a fai eper gyümölcsöt, a gyerekeket, meg eper éreskor alig lehet lecsalni az eper fárol.

Micsoda karavan gyerek ment ki a Boschetti tanyájára vasárnaponkiut, a hol is egy krajezarert 8 hernyót kaptunk azon kijelentéssel, hogy a jövő évi szaporulatból a selyem gubókat majd drága pénzen beváltja a szalámis. Tenyésztettük is mi a hernyókat, volt is gubónk elég, de a fránya olasz olyan keveset adott értük, hogy inkább magunk csinálta motollan fejtettük le a selymet, melynek ugyan semmi haszna nem volt, de legalább gyönyörködtünk benne.

Nagy örömmel vehetjük, hogy Bezerédj Pál tekintetes ur, miniszteri selyemtenyésztési megbízott Debreczenre is gondolt. Van itt szederfa elég és népünket csak fel kell világosítani, hogy a selyemtenyésztési mű-

velett haszonnal is jár, bizonyára lesznek olyan szegény családok, a kik mellék keresetként üzendik majd a tenyésztést. Különösen a tanító urak mehetnek jó példával előre.

Különbén itt adjuk a selyemtenyésztésünk és selyemfonó iparunk statisztikáját a mult evről dióhéjban:

A földmivelésügyi miniszter most becsátotta nyilvánosságra azt a jelentést, amelyet Bezerédj Pál, a miniszter selyemtenyésztési megbízottja Magyarország mult évi selyemtenyésztéséről és selyemfonó iparának állapotáról hozzá felterjesztett. A jelentés csupán a legfontosabb adatokra szorítkozik, mert tekintettel arra, hogy a selyemtenyésztés iránti érdeklődés mindinkább nagyobb merveket ölt, Bezerédj minden egyes vármegye selyemtenyésztésének állapotáról külön jelentést szándékozik írni, a melyben minden fontosabb kérdésre ki fog terjeszkedni.

A statisztikai adatok, a melyeket a jelentés első részében találunk selyemtenyésztésünk fokozatos fejlődéséről tesznek öröndetes tanúságot. Elegendőnek tartjuk ennek illusztrálására az 1880. és 1901. évi adatokat egymással szembeállítani. 1880-ban volt a termelő családok száma 1058, 1901-ben 95,888; a termelt selyemgubó mennyisége: 10,131 kg. — 1.476665 kg; a a selyemtermelők keresete termelt gubóik után: 22,125 kor — 2.749,674 korona: a selyemparral foglalkozók keresete a gyárakban, raktárakba stb. 17,925 kor. — 1.260,008 korona. Szederfatenyésztésünk fejlődése hasonlóképen hatalmas arányokat mutat. Az egész országban végre helyre kiültettek 1880-ban 8024 drb. szederfát, 1901-ben. 306,592 darabot. Az összes kereset, a melyet a selyemtenyésztéssel és selyemparral foglalkozóknak Magyarországon és Horvát Szlavonországban — 1901-ben kifizettek, 4057.474 korona 70 fillérre rugott. Ebből az eredményből joggal következtethető, hogy Magyarország általános viszonyai igen kedvezők ennek a kereseti ágának a meghonosítására. Mégis sajnálattal konstatálja a jelentés, hogy kénytelen azzal a súlyos kérdéssel foglalkozni, mi módon lehetne a selyemtenyésztők számát apasztani. Ennek a bajnak az az oka, hogy nincs elegendő szederfa. A mi van, a mostani tenyésztőknek is alig elég. De nemcsak a kereset csökken ennek következtében, hanem selymünk eddigi jó minősége is, úgy, hogy a szederfa hiánya ennek az iparágának egész jövőjét komolyan veszélyezteti.

Átter ezután a jelentés a selyemtenyésztés pénzügyeinek ismertetésére. Eszerint a felügyelőség a fennállása óta igénybe vett állami pénzeket legnagyobbbrészt visszatérítette. csupán 1,700,000 kor. tartozás maradt fedezetlen. Hogy ez a tartozás megtérüljön, kénytelen a felügyelőség a termelők aldozatkészégét igénybe venni, a mennyiben a gubók beváltási árának leszállítást javasolja a miniszternek. Ezért a tenyésztők csak úgy kárpótolhatók, ha az állam olyan helyzetbe hozta őket, hogy a mostaninál sokkal több és jobb gubót termelhessenek. Es itt ismét hangsúlyozza a jelentés, hogy szederfa állományunk szaporítsa az egész ügy kulcsa és jövőjének egyedüli biztos alapja. Felsorolja ezután azokat az intézkedéseket, a melyeket a selyemtenyésztési felügyelőség az ügy érdekében tett és alapos megokolás kíséretében előterjeszti azokat a kívánalmakat, a melyeknek teljesítését a selyemtenyésztésnek a biztos pusztulásától való megmentése végett multhatatlanul szükségesnek tart. A tenyésztés létfeltételének jelenti ki, hogy a gyümölcsészetnek fenntartott állami utszakaszon kívül a többi szakasz, úgy a törvény-

hatósági és egyéb utak kizárólag szederfával fásítottassanak be mindenütt, a hol erre a talaj alkalmas és a selyemtenyésztés meghonosítható. Végül a selyemfonóparról emlékszik meg a jelentés és konstatálja, hogy annak fejlesztése helyes uton halad. Öt fonóda működik összesen 1134 munkásnóvel. Az évenként font selyemmenység, 56,000 kiló, 2.240,000 korona értékben. Selympiaczunk kiterjed egész Európára, sőt Amerikára is, h l a magyar selyem a legjobb hírnévnek örvend.

A jelentésnek ez a vázlatos ismertetése is maggyőzően bizonyítja, hogy Bezerédj Pál és az ő lelkes munkatársai mily önzetlen szeretettel karolják fel selyemtenyésztésünk és selyempiparunk ügyét és uekik köszönhetjük, hogy ez a gazdasági ág ma már 100.000 családnak nyújt a mai nehéz megélhetési viszonyok közt megbecsülendő támogatást.

Komlóssy Miklós.

A koldusok.

(Levél az öreg honvédekről.)

Évek hosszú során át szolgáltak a hazát és a szabadságot, fagyban és éjszakában, szárazon és vizen, testükön sebekkel, lelkükben reménygyel.

Ott voltak Piskinél, Isaszegnél Nagy-Sallónál, Komárom alatt, Budavár bástyáin Küzdöttek, reméltek és szenvedtek. Ajkukon egy szó volt: előre! szívükben három: szabadság, egyenlőség, tesvériség! . . . Küzdöttek, szenvedtek és reméltek s ma . . . koldulnak!

Ország-világ tudja, hogy minő harcokat vívtak egykor e koldusok a févilág ellen.

Ők voltak azok, kik tömörülve a jogvédelem zászlója alá, megmutatták, hogy él még a magyar s gyáván nem fog elcsenevészedni soha.

Szabadság! Ez volt az a szent szózat, amelynek gyújtó izgalma alatt mint egy ember a lott ki jogainak védelmére feláldozni életet, vért és vagyont.

A szent eszme zászlója alatt kelték csatára ők, a nemzet dicső fiai, a honszerlem gigászai.

Harcuk dicső volt. Mintha a legendák alakjai kelték volna ki sirjukból, mintha Árpád hadai elevenültek volna fel bennük, úgy küzdöttek óriások erejével.

Azóta 53 év telt el. Több mint egy félszázad. Azóta új nemzedék nőtt fel. Új nép áll a régi helyén. Azok közül a felistenek közül, kik oly lelkesen szolgálták a hazát, a szabadság eszméjét, ma már kevesen vannak életben. Akik élnek, nyomorral küzdenek. Az egykor büszke vitézek közül igen sokan már nem szegénylik kezüket alamizsna után nyujtani. Egyiknek karja, a másiknak lába hiányzik, testük öreg, törődött éveik száma ólomsúlyként nehezedik már gyenge vállukra — dolgozni nem tudnak. Élni pedig kell. A nemzet által nyujtott segély a betevő falat biztosítására sem elegendő. A szabadsághős kénytelen alamizsnáért könyörögni.

hogy 5 iteze bor árával csappant a jövedelem.

Mikor az ispán mulat.

Mulatott az ispán, amugy magyarosan, muzsikaszó mellett. Huzta is a cigány, mintha csak a szent David hegedűjét lopta volna le. És az ispán ropogós száaszt tett az asztalra:

— Hallod-e mors?
— Mind a két fülemmel naecseságos uram . . .
— Ez a bankó a tied lesz . . .
— Értem igenis naecseságos uram.
— Mondom, ez a százas a tied lesz, ha elhúzd a nótámat. De nekem két nótám van am! Egyik olyan kedves, mint a másik, egyik nem ér a másik nélkül semmit. Ide hallgass: Huzzad azt hogy: „Nincs cserepes tanyám” és dalold mellé hogy: „Sárga rigó felszállott a fára.”
— Értem igenis naecseságos uram, hanem egy kicsit bajos.

A cigány savanyu ábrázattal húzódott vissza és bele is kezdett, de hasztalan. Vagy nem jól hegedült, vagy nem jól dalolt.

Igy az ispán ur zsebre tette a száaszt, minek lattára majdnem sírva fakadtak a cigányok.

Én láttam, mint pirul el ilyenkor a jó-ságos arcz. Láttam, mint szégyenli az öreg honvéd, hogy koldulnia kell. Ne szégyeld jó öreg, ne pirulj! Nincs neked takargatni való, nincsen miért pirulnod.

Szégyelje magát az, pironkodjanak azok, akik okai annak, hogy neked koldusbotot kell szorongatnod ott, ahol egykor az a zászló lengett, a melyen e szavak tűndököltek: Szabadság, egyenlőség, testvériség!

Szégyelje magát a mai nemzedék, szégyelje magát azok a hatalom árnyékában sütkérező nagy urak, kik a Baach korszak hátramaradt beámerterét kaláccsal tartják, amíg nektek agg harczosoknak száraz kenyér sem jut! Szégyelje magát azok a lelketlen kegyenczek, akik nem látják meg a ti nyomorotokat!

Meleg szellő, déli szellő lengedez. Rügyeznek a fák, erdő, mező megeléknült s elmúlt — márczius.

Öreg honvédek! Volt nektek is egy napotok. Egy ünnepetek.

Jusson eszetekbe, hogy milyen sok időn keresztül szolgáltátok a hazát, a szabadságot, fagyban és éjszakában, szárazon és vizen, sebbel testeteken, reményvel lelketekben és . . . és . . . kolduljatok tovább.

NAPI HIREK.

Az amerikai Kossuth-szobor.

Rövidesen, de nagy, őszinte örömmel jeleztünk egy hirt, melyet minden magyar ember kell, hogy gyönyörűséggel olvasson. A tengerentúlról adják a hazafias példát a mi elszármazott édes testvéreink. Ti debreczeniek, ti hajduk, ti kunok! Különösen lelketekbe vegyétek e hirt. Már többször irtunk arról, hogy debreczeni Tóth András kiváló szobrász mesterünket az amerikai, a clevelandi magyarok felkérték, miszerint a nagy-szalontai hajdu atyánkfiai részére öntött, az ősz-szes Kossuth-szobrok között legsikerültebb Kossuth-szobrot nekik is megöntesse. Ez most már be van fejezve. Az amerikai magyarok, a mi édes véreink, oly lelkesen fogadták a szent eszmét, hogy az alig volt kigondolva, már is megvalósították. Tóth András már érczöntödébe adta, Hirmann Ferencz budapesti első magyar műércz-öntödénél, kiválóan sikerült alkotását, amennyiben amerikai magyar testvéreink a szobor öntésének és felállításának részbeni költségét, egy nagy összeget, kábel sürgöny útján, mint előleget egy lipcei bank által utalványozták. A küldött nagyösszeget debreczeni Tóth András szobrászmesterünk már kézhez is vette és a szobor művet, mint már jeleztük is, érczöntés alá adta és legkésőbb hat hét múlva már szállítják is Amerikába Kossuth atyánk gyönyörű és legsikerültebb szobrát, hogy ott azt még a határidő előtt megkap-

hassák. Egyidejűleg jelezzük azt a másikat örvendetes hirt is, hogy debreczeni Tóth András mesterünk kint járt Hajdu Nánáson, résztvevett az ottani szoborbizottság ülésén és a derék hajduk, Csohány László ritka tapintatu és igaz hazafi polgármester elnöklefe alatt, örömmel vették tudomásul a művész felvilágosítást és hi totra veszik, hogy az általok megindított közgyűlés mely már eddig is oly ritka szép eredményű volt, dicsőkoronája az lesz, hogy az amerikai lelkes és kiváló hű magyar testvérek példája által is lelkesített hajduk, lehetőleg még ez évben szinte leleplezik Kossuth-apánk szobrát. Ezeket szép példaadás termékenyítse meg a többi magyar városok vezetőinek és polgárainak a lelkét is, hogy a nagy Kossuth örök érdemeinek az érczbeöntéséről minél gyakrabban emlékezhessünk.

Egyébként lapunk alulírott szerkesztője is Csutoros Elek amerikai clevelandi kitűnő magyar református lelkész, régi barátjától hazafias levelet és amerikai ujságokat vett, melyek az amerikai Kossuth-szobor ügyével lelkesen, érdekesen foglalkoznak és melyeket lapunk legközelebbi számában közreadunk, mint élő, felséges, biznyságot a magyarság lángoló erejének és dicsőségének.

Ifjabb Móríc Pál.

A 39. háziezred új parancsnoka.

Jeleztük, hogy ő felsége Melezer ezredes, a 39. gy. ezred parancsnokát dandár parancsnoki minőségben elhelyezte Debreczenből. Melezer ezredes utóda a 39. gy. ezred új parancsnoka Nemes Vogel Pál ezredes lesz, a ki két év előtt már volt itt Debreczenben.

A rendkívüli közgyűlés.

A városi közgyűlés legutóbbi ülésén levette a napirendről a nagy kölcsön elszámolásának a városi vagyonleltár tárgyalásának ügyét s rendkívüli közgyűlésre tüzte ki. A közgyűlést, hol ezek az ügyek tárgyalás alá kerültek volna, áprilisban kellett volna megtartani, de a felügyelő bizottság s a tanács nem készült el a nagy munkával, úgy hogy nem lehetett a rendkívüli közgyűlést e hóban megtartani. A munkálatok most már elkészültek s a rendkívüli közgyűlést május hó 9-én tartják meg. A tanács mai ülésén Vecsey Imre tb. főjegyző referálása alapján tárgyalás alá is vették már a vagyonleltárt.

Puky Gyula Hajdu Szoboszlón.

A szomszéd Hajdu Szoboszlónak nevezetes napja volt tegnap. Puky Gyula főispán a tegnapi napon látogatta meg főispáni minőségben először ezt a hatalmas fejlődő, derék várost. A főispán Rásó Gyula királyi tanácsos alispán Czegléd Mihály vármegyei főügyész és Rásó István főispáni

titkár kíséretében a reggeli gyorsvonattal ment át Szoboszlóra. A vasutnál ezrekre menő néptömeg, hatalmas kicsitábor száztagu deli, magyar legényekből alakított lovas bandérium várta a hatóságokkal együtt a főispánt. A vasutnál Fekete Sándor polgármester tolmácsolta Szoboszló közönségének örömét a látogatás felett, mire a főispán szives szavakkal válaszolt. Majd a lovasbandériumtól vezetve, s a kocsitáborból követve, a város négyes fogatán a városba a városháza elé vonult, hol ismét Fekete polgármester üdvözölte. Az üdvözlés után Puky Gyula a hivatalokat tekintette meg. Minden helyiségben töltött egy pár perczet, s megismerte a tisztviselőket. Puky Gyula minden egyes üdvözlésre nagyon melegen, a töle megszokott tartalmas szavakban válaszolt. A tisztelgések után magánlátogatásokat tett a főispán. — Délben a „Biká”-ban 300 terítékű bankett volt, amelyen sok érdekes felkészöntő hangzott el.

Kaffka Ignác tábornok.

„Tegnap jött a parancsolat, Violaszin pecsét alatt!”

A legnépszerűbb brigadéroszt, a debreczeni születésű, (Kaffka Ignác édesatyja, Kaffka Vilmos az ötvenes években Debreczen város legnépszerűbb szenátora s igen vagyonos polgára volt) kitűnő, jeles katonát, magyar honvédhuszár ezredest, Kaffka Ignácot tábornokká nevezte ki Ő felsége a király. Tegnap, a lóversenyterén javában látcsövezte Kaffka ezredes a futamokat, amidőn a távirathordó lázas sietséggel kereste a derék főtisztet. Ez a távirat adta legelőször tudtára a magas előléptetést, amilyen debreczeni születésű embert csak igen ritka esetben ért meg. Részünkről is igaz, őszinte örömmel üdvözöljük a derék katonát méltán megérdemelt kiüntetése alkalmából s arra kérjük, hogy fényes pályáján se feledje el, hogy debreczeni születésű tősgyökeres magyar ember. Találja magát továbbra is jól városunkban s legyen társadalmunknak is oly kimagasló tagja és tényezője, mint aminő ezen magas katonai állásában őt megilleti. Fogadja a királyi kegy eme magas megnyilvánulása alkalmából ne csak tisztársai üdvözlését, de Debreczen társadalmának s a debreczeni polgárságnak legőszintébb szerencsekívánatait is.

A háztulajdonosok figyelmébe.

Tájékozas és alkalmazkodás végett ez uton értesítjük a háztulajdonosokat, nemkülönben a szállós kertbeli birtokosokat is, hogy a katonai férőhelyeknek törvény által parancsolt kipuhatólását a katonai és illetőségi ügyosztály kiküldött emberei folyó évi május hó 1-én megkezdik s az összeírás pontos, lelkiismeretes megejtése végett minden háznál meg fognak jelenni. Hogy bármi féle visszaélésnek eleje vétessék, az összeírást végző egyéneket a hatóság igazoló jegyel látja el, melynek előmutatását a háztulajdonosok követelhetik. Ellenben e munkálatot teljesítő egyének semmi né-

ven nevezendő díjra a háztulajdonosokkal szemben igényt nem tarthatnak. Együttal a közönség megnyugtató végett azt is megjegyezzük, hogy a fentebb nevezett összeírás nem adózás, hanem csupán abból a célból történik, hogy tudva legyen, hogy esetleges mozgósítás alkalmával városunkban hány ló szállásolható el. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

Előismeréssel fogadjuk Oláh Károly katonai tanácsnoknak azon kijelentését, hogy a polgárságot sarczólo bármiféle visszaéléseknek elejét veszi. Ha mégis ilyen esetek előfordulnának, lapunk a panasztevő nagyközönségnek rendelkezésére áll.

Jókai Mór köszönete.

Hazánk koszorus íróját Jókai Mórt, a miut azt hírül adtuk, legutóbbi parlamenti megámadtatása alkalmával megleghangu levélben üdvözölte a Csokonai kör. Az ősz költőkirály postafordultával válaszolt a Csokonai körnek és az üdvözlést a következő emelkedett hangú, szép levélben köszöni meg.

Nagyságos

Geresi Kálmán urnak,
a „Csokonai kör” elnökének

Debreczen.

Tisztelt elnök ur!

Fogadja leghálásabb köszönetemet a Csokonai kör által hozzám intézett lelekemelő nyilatkozataért. Nekem elégtételül szolgál az s bátorításul; hogy hátralevő napjaimat is, miként az eddigieket nemzetemnk az erkölcsi idealoknak s az igaz szabadsághoz való szolgálataiban töltsem el. — Adja át kerem halás üdvözlőmet a Csokonai körnek s Debreczen közönségének, melynek kora ifjuságom óta igaz tisztelője vagyok.

Kiváló tisztelettem mellett maradok

Budapesten, 1902 apr 25-én

igaz tisztelője

Dr. Jókai Mór.

Érettségi biztos a debreczeni kereskedelemi tanintézetben.

A kultuszminiszter a debreczeni felsőbb kereskedelmi tanintézet érettségi vizsgálatára kormánybiztosul dr. Klupathy Jenő budapesti egyetemi magántanart nevezte ki.

Költözködő kapitányság.

A II. kerületi kapitányság József kir. herceg u. helyiségeiből átköltözködik a Piac-utczára a Komlóssy fele ház I. emeletére. A költözködés miatt a kapitányság e hó 29-én és 30-án nem tart hivatalt.

Postahivatal áthelyezés.

A posta és távirtda igazgatóság lapunk utján értesíti az érdekelt közönséget, hogy a Csapó utca 105. számú házban elhelyezett „Debreczen 5. sz.” postahivatal május hó elsejétől a Csapó-utca 63. számú házban fog működni.

A főispán hivatal vizsgálata.

Pnky Gyula főispán ma délelőtt hivatal vizsgálatot tartott a városházán.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A debreczeni gazdasági egyesület tegnap délelőtt tíz órakor tartotta rendes évi közgyűlését a városhaza nagytermében. A rövid elnöki megnyitó után megalakította a közgyűlés az egyes szakosztályokat s megválasztotta egyszersmind azoknak elnökeit. Hat szakosztály alakított és pedig: közgazdasági, földmívelés és növénytermelési, állattenyésztési, szőlőszeti, borsaszeti, kertészet, méhészet, baromfitenyésztési és dohánytermelési. A közgyűlés második tárgya a Hortobágy 500 holdjának műöntözési teleppé való berendezésének kérdése volt. Az egyhangulag hozott határozat értelmében ennek államköltségen való létesítése iránt, az egyesület megkeresést fog intézni a földmívelésügyi kormányhoz. Az erdősegi kasszalók ügyében kiküldött bizottság lényegtelenséget jelentenek elfogadása volt a tárgy sorozat utolsó pontja, mellyel a közgyűlés véget ért.

Elmaradt presbyteri ülés.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délelőtt tíz órára gyűlést hirdetett. Az egyháztanács tagjai azonban igen csekély számmal jelentek meg s ezért a gyűlés elmaradt. Másodszori összehívással május hó 4-én tartja meg az egyháztanács rendes közgyűlését.

A Kurucz Feja Dávid szerzője Debreczenben.

Fenyés Samu dr. kassai ügyvéd a Kurucz Feja Dávid szerzője Debreczenben időzik, hogy végig nézze az egész országot diadallal bejart darabjának mai előadását. Előadás után a jeles író tiszteletére Debreczen irodalmi életének vezéremberei az „Angol Király”-nő éttermében bankettet rendeznek.

Bűnügyi főtárgyalások.

Hétfőn: Illyes József ellen lopás büntette, Woharszki István ellen zsarolás vétsége, Lénárt János ellen súlyos testi sértés büntette, Pók Mátyás ellen hivatali hatalommal való visszaélés. Kedden: Varga János s társa ellen hat. el. erőszak büntette, Sági Lajos ellen s. t. sért. büntette, Hajdu Sándor ellen uzsora vétsége, Varga Sára ellen összbüntetés. Szerdán: Mandel Sándor ellen lopás büntette, Klein Adolf ellen mag. okirat hamisítás büntette, Dancsó Mihály ellen csalás büntette, Bodnár József ellen lopás büntette. Csütörtökön: Molnar Mihály s társa ellen hamis tanuzás. Pénteken: Szolnoki Balint s társa ellen hatóság ellen. erősz. bünt. Weisz Salamon s társa ellen csalás büntette, Tóth Julianna s társa ellen lopás büntette, B. Varga Sándor s társa ellen s. t. sértés büntette, Bozoki Sándor ellen lopás büntette. Szombaton felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai és ítélethirdetések.

Tűzoltók közgyűlése.

A debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület tegnap d. u. tartotta a csapó-utczai tűzoltó laktanyán évi rendes közgyűlését, amelyen megjelent az egyesület tisztikara, parancsnoksága teljes számmal és a tagok nagy része. A gyűlést Szikszay Gyula főparancsnok nyitotta meg, leikes szavakban üdvözölve a megjelenteket. Aztán átadta a szót Jablonczay Kálmán titkárnak aki az egyesület múlt évi

működéséről oivasott fel részletes, kimerítő jelentést. A jelentés szerint különösen fokozta a tagok buzgalmát az a körülmény, hogy az egyesület ez évben tölti be munkálkodása 25-ik évét. Ezt a jelentős momentumot ünnepegy rendezésével üli meg az egyesület. Publik Ernő főparancsnok-helyettes megírja az egylet 25 éves történetét, a város által adományozott ezer korona felhasználásával pedig jubileumi ünnepelt rendez az egylet. A jelentés többi része szerint az egylet tagjainak száma jelenleg százkilenczven. Szergyakorlat tartatott háromszáz, elméleti oktatás százharminczvan. Nappali őrség háromszázhatvanöt, éjjeli ugyanannyi. Tüzeset volt az elmúlt évben harminczkilencz. Haláleset kettő fordult elő. Az egyesület bevétele az elmúlt évben huszonegyezer nyolczszázhat korona, kiadása ugyanannyi volt. Az egylet vagyona ez idő szerint negyvenhetezer hatszázegy korona. A jelentést egész terjedelmében tudomásul vették s a parancsnokságnak buzgó működéséért köszönetet szavaztak. A gyűlés utolsó tárgya az augusztusi jubileumi ünnepségek megbeszélése volt. Az egylet ennek rendezésére a legszélesebb körű intézkedéseket teszi. A gyűlés a parancsnokság lelkes éltetése közt ért véget.

Szabók mulatsága.

A debreczeni szabó munkások szakszerveletének vezetősége nagy elő készületeket tesz Pünkösöd masnapján egy zártkörű nyári táncmulatságra melyre már a bizottság a meghívókat tömegesen bocsátja ki felkeri a vigalmi vezetőség mind azon egyéneket kik igényt tartanak meghívásra sziveskedjenek a vigalmi tagoknál vagy az egyleti helyiségben Eeak Ferencz ucza 4 szám alatt lakozó címüket tudatni.

Népilet egy kutya fölött.

Sokat beszélnek és írnak a haladásról de jó idő mulik el még, mire a felvilágosodottság fátyla eloszlik az alsóbb néposztály gondolkodását jellemző barbár sötétséget, korlátoltságot. A nép szellemi hatamaradottsága még általános s nehéz, nagy feladat vár azokra, kik a haladás megvalósítását akarják. A korlátoltság egyik szomorú bizonyítéka itt esett meg Téhány taluban. Egy paraszt gazdának fekete, bozontos szőrű kutyájáról az a hír volt elterjedve, hogy éjjelenként a boszorkányok eszköze, s a rossz szellemek rajta lovagolnak. Ez az ostoba felfogás annyira befészkelődött az emberek felfogásába, hogy elhatározták együttesen a veszedelmes kutya kiirtását. Tegnapelőt: kivitték a kutyát a falu határába s ott az egyik gazda különböző boszorkányos igék olvasása mellett, meglötte. — A kutyát a felingerült nép aztán még nagy ködarábokkal a felismerhetetlenségig szelronesolta. És most már nyugodt lehet a nép, a boszorkányokat nem szállítja majd a kutya!

Agyonlőtte legjobb barátját.

Egy gyászos tragédiaával végződő pisztolypárbaj szereplőjét utalta be tegnap az igazságügyi miniszter a szegedi államfogházba. Dulinszky József csikszeredai fiatal ügyvédjelölt az államfogházra ítélt, mivel párbajban agyonlőtte a legjobb barátját: Kánya István dr. csikszeredai ügyvédet. A szomorú eset a múlt évben történt. Csekély félreértés adott okot a jó barátok között az összetűzésre. Az ügyvéd erőszakolta a párbajt és mikor barátja vonakodott visszkodni, sértő levelet intézett hozzá. Erre elkerülhetetlen lett a párbaj. A csikszereda-égbe nyuló hegyek közt folyt le a pisztoly-

párbaj, amelyben elesett egy jó ember, a hazának egy dolgozó, munkás polgára. Pedig az ügyvédjelölt, nem is célzott, gondolkozás nélkül sütötte ki pisztolyát és maga riadt meg a legrettenetesebben, amikor azt látta, hogy az ostoba ölmadarab ellenfelének a tüdejébe szaladt az ügyvéd már ki sem lőhetett pisztolyát és atlukasztotta a tüdőt. Hordágyon, eszméletlen állapotban szállították be véres párbaj szerencsétlen áldozatát Csikszeredára, ahol a leghíresebb kolozsvári orvosokat szólították hozzá. Az orvosok még öt napon át tartogatták az életet Kánya István dr.-ban. A párbaj után hatodik napra meghalt az ügyvéd. Akkoriban nagy szenzacziót keltett a halálos párbaj híre. Irta és beszéltek róla, amié valahol egy másik halálos párbaj történt, amely elvonta erről a figyelmet. A végzetes párbaj szomorú hősét aztán a csikszeredai törvényszék elé állították, amely nyolczónapi államfogházra ítélte el. Az ítélet azóta megjárta az itélőtáblát, a kir. kuriát, azok helyben hagyták az elsőfoku bíróság ítéletét, amely most jog erőssé vált. Az igazságügyminiszter értesítette a szegedi államfogház igazgatóságát, hogy Duinszky József csikszeredai ügyvédjelöltet ez évi június elsejére nyolcz hónapra beutaltá a szegedi államfogházba.

A bor ára és a fagy.

A néhány nap előtti fagy súlyos csapás volt a gazdáknak. Különösen a gyümölcsökben és szőlőkben okozott nagyobb kárt és tett silányra sok reménységet. A piacon már most észrevehető ennek a csapásnak a hatása. A bor ára a fagy miatt hektoliterenként 4-6 koronával emelkedett. A sok rossz esztendő után bizony megbűnhődte a magyar már a múltat s jövődöt és ráferne egy kis bőség, istenáldás.

Az ipartestületi hitelszövetkezet közgyűlése.

Tegnap délelőtt tartotta az ipartestületi hitelszövetkezet második évi rendes közgyűlést az „Iparos Othon” disztermében Tóth Kálmán elnök-igazgató vezetésével. Közgyűlés egyhangulag elfogadta az évi jelentést és a zárszámadást s úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Az 1901. évi tiszta nyereség felosztását szintén elfogadta a közgyűlés, mely szerint a befizetett üzletreszek után 5%-os osztalek adatik. A sorrend szerint kilépő Tóth Kálmán és Riesz Henrik igazgatókat újból megválasztották, a felügyelő-bizottságban pedig ifj. Konez Lajos, Cziczó Lajos és K. Tóth Sámuel lettek bevalasztva. Ezután még 30 bíráli bizottsági tagot választott a közgyűlés s ezzel a tárgysorozat kimerítettven a gyűlés véget ért.

Fagyok.

Mint félrevert harang zugása hangzik végig az országon ez a szó: Fagy mindenfelé. Oda a gazda reménysége. Ha nem pusztul is el minden, de igazi jó esztendőre nincs többé kilátás. A gyümölcsöt, a szőlőt megdözsölte a dermesztő elem. Pedig a filloxera rombolásai után, mintha életre kezdene támadni a szőlőművelés. Új telepek zödelnek sívó homokbuczkák között, a sziklás hegyoldalakat frisse fordított szőlőbarázdák hasogatják. A földművelésügyi miniszter erejéhez mérten igyekszik megkönnyíteni a gazdasági romok közül elötörő élet fejlődését. És a Gondviselő épen most huzza keresztül a reménykedő ország számitását. Magyarország tejjel s mézzel folyó kánaán: ezt nem mi mondjuk magunkról, hanem mondják a tények. Hegyeink fölczine bört, mélye érczet őriz, folyóiból halat, aranyat szűrnék; síksága világhírű gabonát

termel, marháink izes husán az inyencz francia táplálkozik, szárnyasainkat Anglia gyomra emésztí, lovaink idegen csatákban száguldanak, éghajlatunk külföld betegeit gyógyítja. A természet elhalmozta országunkat minden adományával, amiért más nemzet egy életen át verejtékezik. És mégis ez a szegény magyar nép nem tud boldogulni. Elég egy éjszakai fagy, hogy egy esztendő nehéz munkáját s a természet áldását semmivé tegye, egész néprétegeket koldusbotra juttasson. Micsoda nyomoruságos állapot az ma, a XX. században, hogy egy ország népe huszonnégy óra alatt élette lenné lehet, ma, amikor az államszervezetek, a pénzforgalom, a társadalmi tevékenység egyoldalon, másfelől a technikai vívmányok oly példátlan magas fokra emelkedtek. Nem az elemi csapás ennek egyedüli oka, hiszen pusztít más elem is, de ennek hatását alig érezzük, elveri a jég a gabonánkat, de azért nem sóhajtozunk fölötté mert karunk megtérül. A fagy ellen nincsen védekezés. — Ahol az megjelenik, nyomán pusztulás jár. Vajjon lehetne-e rajta biztosító intézetek felállításával segíteni? Azt hiszem, némileg igen; de ki az, a ki jelenleg közjogi és agrár viszonyaink mellett erre vállalkoznék? De hiába volna ez a vállalat is, mint annyi más. Egy éjszakai fagy nem ártana nekünk, ha dermesztőben nem tartaná életerőnk az osztrák vánkőzösség. Míg ezt a közösséget le nem raztuk magunkról, addig fagyponon áll gazdasági, ipari kereskedelmi életünk s míg ez meg nem szűnik, addig aligha lesz boldog a magyar.

Táncmulatság H. Nánáson.

A hajdunánási polgári olvasó-kör folyó év május hó 4-diken a „Boeska” szálloda disztermében zártkörű táncmulatságot rendez, betéptidj: Férfiaknak 1 korona 20 fillér. Nőknek 80 fillér a jövedelem fele része a Nánáson felállítandó Kossuth szobor fele része pedig a kör könyvtára javára fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Mikor fizese ki a gazda a napszámberéket?

A gazdakörököt már hosszabb idő óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy szombaton vagy vasárnap fizessék e a gazdák a napszámberéket. A vélemények erre nézve nagyon eltérők és minthogy a kérdést a földművelési miniszter esetleg törvényhozás útján rendezni akarja, véleményadásra szólította fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, ez pedig a vidéki gaz. egyesületek véleményét kérte ki. Az Orsz. Magyar Gaz. Egyesület közgazdasági szakosztálya tegnap délután tartott ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel s Rubinek Gyula előadó a vidéki egyesületekben beérkezett véleményeket figyelembe véve a következő határozati javaslat elfogadását ajánlotta:

Mondja ki a szakosztály, a napszámberék kifizetését nem tartja külön törvényben szabályozandónak, hanem a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt kellene oly módon változtatni, hogy a korezmák és palinkamérők szombat éjféltől hétfő reggelig zárva tartandók. Ugyancsak e módosítás keretében fel kell venni oly intézkedést, miszerint a napszámberék vasárnap reggel kilencz óráig kifizetessenek, nehogy a munkásnép istentiszteletben való részvételben akadályoztassék, köteles továbbá a munkaadó, ha szombaton, a munka helyén a bért ki nem fizette, vasárnap a munkás lakóhelyén kifizetni.

A szakosztály az előadói javaslatot lényegében és némi módosítással elfogadta.

A három És.

Aranyos községben több család ezen összekötő szöcskára hallgat. És. Mikor meghalt az öreg És Antal, vagyonát két részre osztotta. Az egyik részt fia, ugyancsak És Antal, másik részét pedig unokája, És Antal fia, Mihály örökölte. Elég volt a birtok fele is, hogy abból kiki szépen megélhessen, ámde És Antalnak, aki már másodsor hozott asszonyt a portájára, a neje, aki mostohája volt a Mihálynak, nem nyugodott és egyenetlenséget szított apa és fia között. Pénteken reggel is azzal rontott neki És Antal fiának, Mihálynak, hogy ő vágta le a szomszédos apai földről a fenvert. Az asszony is ott volt az összekapásnál, melynél kis czibálás előzte meg a haragos apa azon szomorú tettét, hogy magasra emelve kapáját, azt fiára súhtotta, a ki vértől elborítva összeesett. Súlyosabb sérülése daczára maga jöhetett le Pécsre Blau Adolf urhoz, aki bekötötte a sebet, mely huzamosabb időt fog igénybe venni, míg meggyógyul. Az apa ellen pedig a ki saját gyermeke ellen tört a gyilkos szerszámmal, megindítják a hivatalos eljárást.

A kulturmérnöki intézmény.

Abból az alkalomból, hogy a földművelésügyi miniszter megrattá a kulturmérnöki intézmény történetét, alábbiakban ismertettük röviden, hogy ez az intézmény, mely tervek készítésében áll a gazdaközönségnek szolgálatában. Azért tesszük ezt legfőképpen, mert mindig meglehetősen kevesen ismerik a közönség működését, amelyvel az gazdaközönségnek igen fontos érdekeit teljesen ingyen szolgálja. A kulturmérnöki hivatalok tervet készítenek. 1. Patakszabályozásokra, 2. a nem hajózható és tutajozható folyókön és patakokon partbiztosításokra, 3. lecsapolásokra, 4. belvízszabályozásokra, 5. alagsóvezésekre, 6. öntözésekre, 7. a vízmosásoknak megkötésére, 8. mesterséges kenderáztatókra, 9. cukor- és egyéb gyárak szennyves ziveinek öntözéssel kapcsolatos alagsóvezés útján való tisztítására.

Adj a tótnak szállást.

Az a néhány nemzetiségi képviselő, a ki az utolsó választások alkalmával bejutott a magyar parlamentbe, valódi hajszát indított, s folytat a magyar állam eszme ellen. Nem is említjük fel, hogy ezektől a gazdától, a kiket külföldről pénzelnék, már saját kerületök becsületes választói is undorral fordulnak el, amint teszik Kollár képviselővel a szombathelyi választók. Egyet azonban jegyezzenek meg: Itt Magyarországon a negyvenes évek kezdetéig nemzetiségi kérdés nem volt. Akkor kezdte a bécsi kamarilla a nemzetiségi feluszítani a magyar ellen. Akkor került felszínre a Gáj Lajos terve: A nagy Illyria abradja. 1848 ig a nemzetiségek több jogot élveztek Magyarországon, mint a maga a magyar nép. Csak azt említjük fel, hogy Horvátországban magyar ur birtokokat nem vásárolhatott s hogy az oláh, tót, szerb, horvát és német nemesembernek ép úgy megvolt minden kiváltsága — mint a magyarnak, — s veük szemben a nem nemes magyarok voltak az elnyomottak. Negyvenolczban ennek daczára fellázadtak az ellen, és fegyrel támadtak reánk. Igaz! ekkor is a bécsi Burg urai uszították őket. De jegyezze meg az a néhány nemzetiségi szélhámos, aki kegyerkeresetet csinál abból, hogy megakarja

a magyar parlamentben teremteni a nemzetiségi kérdést, hogy ez nem fog nekik sikerülni. Harminczöt év óta a kormány kesztyűs kézzel bánt velük. A gyengeség erőt adott nekik; elbizakodottá, önhitté tette. Jó lesz kijózanodniok, mert még egy olyan jelenet, a minőt szombaton Veszeleovszky Ferenc rendezett a képviselőházban, meg fogja őket győzni arról; hogy a türelemnek is van határa s hogy az olyan alakokkal is individuumokkal, akik: „adj a tótnak szállást” czimű közmondást Magyarországon meg akarják valósítani, keztyű nélkül bántani a haz pártkülömbőség nélkül s ebrudon teszi ki őket a törvényhozás terméből. akkor azután apellálhatnak a statisztikára.

Táncszatóly H-Szoboszlón.

A „Hajdu szoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth-kör” 1902. évi május hó 8-án, az az aldozó esütörtökön saját penztára javára a Pavillon vendéglő nagytermében zártkörű T Á N C Z V I G A L M A T rendez. Belépti-díj: személyenként 1 kor 20 filler, családjegy 3 korona. A táncvizsgálat kezdete este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hírlapilag nyugtáztatnak.

A régi levelezőlapok.

A régi kiadású negy filleres levelezőlapok e hónap végével érvényüket veszítik; az ily levelezőlapokat a posta továbbítás végett május elsejétől kezdve még egyfilleres póttjeggyel ellátva sem fogadja el, illetve csak egy filler erejéig bermentesítettnek tekintik s következőképpen 8 filler portóval fogja terhlni. Majus elseje után a hónap végeig ezeket a levelezőlapokat teljes értékükben újjakkal ki lehet cserélni a posta hivataloknál május vége után azonban a négyfilleres levelezőlapokat a posta még kieserítés-re sem fogadja el. A szinten régi hiadású egyfilleres postautalványok érvényessége ezzel szemben junius harmadikig terjed. Ezeket az utalványlapokat egyfilleres póttjeggyel ellátva a jelzett napig fel lehet használni, később azonban nemesak feladásra, de még beváltásra sem fogadhatók el.

Nagy-Kikinda botránya.

Nagy-Kikinda városának folyó évi április hó 10 en megtartott szegénytelen képviselőválasztása alkalmával tudvalevőleg csak egyetlen egy magyar ember, dr. Ebner Alajos, r. kat. fősperes került be a városképviselőtöbe. Ebner a mandátumot nem fogadta el, mert a hazafiságtól áthatott magyar ember nem foglalható helyett ott, honnan a magyarságot kiküszöbölték: ha kibuktak mindazok, kikkel egy sorban harczol esztendőnk hosszu sora óta a magyarság érdekeiért, e sorsban is osztozkodni akart s bejelentette, hogy a városi képviselői mandátumról lemond.

Óriási csethal

A vasártéren látható egy eddig legnagyobb és a maga nemében paratlan halóriás; folyton nagy közönség tekint meg. Ezen csethal a kifogásnál hetvenötezer kilogrammot nyomott, 21 m. hosszú és 3.60 m. magas. Mellőzzük ezen a világ legnagyobb emlős állatának az ismertetését, csupán arra a tényre szorítkozunk, hogy nagyon is érdemes ezen csethalat megtekinteni. Ugyan-ezen kiállításban láthatók még különféle tengeri halászati czikkek, szigonyok és a

mély halászathoz szükséges kellékek. Különösen ajánlható e kiállítás megtekintése tudományos szempontból is a tanuló ifjúságnak. Folyton magyarázatok tartatnak.

Szép, tiszta, üde arcbőr a legkönnyebben és legbiztosabban a Földes-féle Margitcrém használata által érhető el. A közkezdvelt és világhírű Földes-féle törvényesen védett arczkenőcs semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz; szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja a ránczokat, redőket, kismitja és az arcznak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 kor. Szappan 70 fl. (3 féle színben) 1.20 k. Hapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon es minden gyógyszerüzletben.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Hétfőn, Kurucz Feja David, (Fenyves Samu jelenlétevel.

Keddén. Államtitkár ur.

Szerdán. Virágcsata.

Csütörtökön. Gyurkovics lányok, (Somló Emma vendégjátéka.)

Penteken, Hannele, (Somló Emma második vendégjátéka.)

Szombaton, Hannele, (Somló Emma harmadik vendégjátéka.)

Vasárnap. Két tacsó (Somló Emma negyedik vendégjátéka.)

Két előadás.

Szombaton este Verő nagy sikert aratott operettjét a Virág csatát adták sikertelenül. Gyengébb operett előadást aligha látunk a debreczeni színházban. Ilyen előadásokkal aligha hagy jóemleket maga után Komjáthy. Komlóssyt kivéve, a többi szereplők mindnyájan botránnyosan játszottak s minden kritikán alul enkeltek. Tarnay Leona, Székely, Makray szánalmat kellettek úgy játékkal mint enekeikkel. Tarpay emellett oly izletelenül öltözködött, hogy a harmadik felvonásban a fekete sarga ruhában úgy nézett ki mint egy osztrák katonai fabódé. A közönség szánakozó mosolylyal nézte a gyatra előadást. Vasárnap este a „Katalin” operettet adták. A szereposztásnál annyi volt a változás, hogy a czimszerepet, melyet eddig Kallay Lujza játszott fényes sikerrel, ezúttal Tarnay Leona játszotta teljesen hatástalanul. Énekszámait nem sikerültek, gyakran hamisan énekelt. Játéka is értéktelen volt. Arra a szerepkörre, melyre szerződött sehogysem valik be. A többi szereplőket ösmerjük az operettből. Az előadást a városi páholyából végig nézte Gerard angol tabornok is báró Kapri huszárhadnagy társaságában.

A debreczeni lóversenyek.

A debreczeni tavaszi két napos lóverseny szombaton és tegnap vasárnap ment végbe. A lóversenyekre, különösen tegnap épen nem kedvezett az idő, mert a tavasz daczára azok a kik jelen voltak, elővették a téli bundákat. Első nap még elég enyhé volt az időjárás, de már második nap változagos őszi hideg nap volt s ez sokakat visza is tartott a részvételtől. Ettől eltekintve mégis szép és előkelő közönség volt künn a gyepen s gyönyörködtek a versenyeken,

melynél sem első, sem második nap valami különös, meglepőbb esemény nem történt. A versenyek eredménye nem következett volt.

Első nap.

1. Nyeretlenek eladóversenye. Első díj ezer korona, 2-ik kétszáz korona. Távolság 1600 m. Futottak: Moki (Folbert fhdy), Hajas (Krause), Margarin (Horthy J.), Farkas (Hagelin fhdy), Boba (Horthy Jenő), Bézigne (Kagerer), Piczi (Szemere.) Első lett: Boba. Második: Hajas. Tot.: 5-9, 10-38.

2. Debreczen díja. 100 darab arany. Táv. 2000 m. Futottak: Banya (Dobó M.), Virics (Krause), Migoon (Gormann főhadnagy), Gerle (Klein Gy.), Hátha (Szemere), Pretoria (Br. Bornemissza), Bojtár (Hertelendy), Olga (gr. Thun). Első lett Gerle, második Banya. Tot.: 5-20, 10-41.

3. Hortobágyi díj. Első díj 1500 korona. Távolság 1600 m. Futottak: Malachit (Dobó M.), Gracilis (Edlinger), Detre (Krause), Fakati (Hagelin), Cserhát (Szemere). Első lett Cserhát, második Detre. Tot.: 5-15, 10-30.

4. Eladó verseny. Első díj 1200 korona. Táv. 2000 m. Futottak: Vagyon (Edlinger), Reszes (Krause), Divonne (Jóny F.), Vielliechben (Gömöry), Rose bell (baró Bornemissza), Revenant (Miklós A.), Felicitas (gróf Pajchevich A.), Pipók (Szemere). Első lett Felicitas, 2-ik Reszes. Tot.: 5-36, 10-72.

5. Hadseregi gátverseny. Első díj 1000 korona, 2-ik díj 300 korona, 3-ik díj 100 korona. (Távolság 2400 m.) Első lett Joconde lov. Br. Skal Karoly, 2-ik Ladró, lov. Folberth fhdy. 3-ik Esztelen, lov. gróf Thun. Tot.: 5-32, 10-63.

6. Eladók akadályversenye. Első díj 1000 korona. Távolság háromzerkétszáz m. Futottak Nektár (Miklós A.), Lázsiás (Szemere), Tereivar (br. Bornemissza), Néha-Néha (Horthy Jenő). Első lett Néha Néha, 2-ik Lázsiás.

Második nap.

1. Nyeretlenek versenye. Díj 1000 korona. Táv. 1200 m. Első lett gr. Pejacevich A. Bebelje, lov. tulajd. 2-ik gr. Orsich P. Hű je. lov. Horthy I. Futottak még Moki (Folberth), Szerenese (Krause), Laczi (baró Bornemissza), Repülj (gróf Wimpfen), Bezigne (Vagerer), Piczi (Szemere). Tot.: 5-36, 10-72.

II. Totalisateur verseny. Első díj 1500 kor., tav. kétezernegyszáz m. Első lett Világhy Gyula Cserhát ja (lov. Szemere), 2-ik Geist G. Detre je (lov. Krause), futott még Boba (Horthy J.) Tot.: 5-7, 10-15.

III. Nyulási gátverseny. Első díj 1200 korona, tav. 2400 m. Első lett Geist G. Reszese (lov. Krause), 2-ik gróf Orsich P. Esztelen-je (lov. Horthy I.) Futottak még Ladró (Folberth), Diving Bel (Szemere), Remete (Bornemissza báró), Jugutha (gróf Starhenberg) Tot.: 5-25, 10-51.

IV. Hadseregi akadályverseny. Első díj 1000 kor. Táv. 4000 m. Első lett gr. Orsich P. Előre II je (lov. gr. Thun), 2-ik Folbert fhdy Saffi-ja (lov. tulajdonos.) Futottak még Buff (Havass), Basrelief (Kubassy), Ilaberek (Bornemissza báró), Bojtár (Hertelendy) Tot.: 5-16, 10-33.

V. Szent-Györgyi akadályverseny. Első díj 1500 kor. Táv. 4800 m. Első lett gr. Pejacevich A. Néha-Néha-ja (lov. Horthy Jenő), 2-ik Liptay Béla Ex-Lex-je (lov. Szemere.) Futottak még Rozmaring (Krause), Perez (Bornemissza), Jessy (br. Skal K.) Tot.: 5-10, 10-20.

VI. Vigaszverseny. Első díj 1000 kor. Táv.: 1600 m. Első lett Liptay B. Vielliechben-je (lov. Gömöry), 2-ik Geist G. Hajas-a (lov. Krause.) Futottak még Malachit (Lip-

esey hadnagy), Gracilis (Edlinger hadnagy), Divonne (gr. Thun), Csopor (gr. Wimpfen), Lazsiás (Szemere), Nanghty Giro (Horthy Szabolcs.) Tot.: 5—9. 1o—18.

VI. Mezei gazdák versenye. Első lett Parti Gábor mezőrendőr sötétbarna lova.

Gyümölcsészeti szövetkezet.

Nagyon hézagpótló szövetkezetéről szolt Polónyi Andor ur s a ki figyelemmel kíséri hazai gyümölcsészeti viszonyainkat, igaz örömmel üdvözlő és támogat minden oly törekvést, mely azoknak fellendítésére, felvirágoztatására van irányozva. Hazai gyümölcsészeti ügyében a kormányok törvényeket, rendeleteket alkottak, de biz azok papiroson maradtak, akárcsak az 1848 ik évi XX ik törvényezika, vagy p. o. a kisdéd-óvasra vonatkozó törvény.

Hosszu ideig burgondi repát, burgo nyát, tengerit termeltek es termelnek ma is a közsegek faiskoláiban, holott népünk szinte ehes a fára. Annnyira ehes, hogy képes ellopni a csemétét. Részemről az ilyen lopás nem büntetném, hanem nem adnék okot arra.

Nincsen oly fajú, melyben ne akadna ember, a ki ért — ugy, ahogy — a nemésítéshez. Nos, én erre az emberre bízám a gyümölcsfaiskola kezeletét es pedig oly módon, hogy míg a nagyobb munkálatokhoz közerot becsatának rendelkezésére: a jövedelmet egészen részere biztosítanám. A haszon — közvetve — ugyis a közé. Továbbá az ilyen kisebb helyek faiskola kezeletét nagyobb telepek meglátogatására küldemém, a hol egy napi tapasztalata is áldást hozó lenne.

Darányi miniszter gyümölcsészeti tanfolyamai szerintem csak homeopathikus gyógyító mód. Evenként 30—40 tanítót képeztet ki elég korrupciós módon — faiskola kezeleté. Ugyanis stemplis, bélyeges folyamodvány alapján csodíti össze a jelentkezőket s számítva 29 ezer tanító közügyiranti lelkesedésére es balekségére, midig beugrik annyi, hogy a stemplik araból kitamattatja azt a 30 vagy 40 felvett tanítót. S hozzá mézes madzagul azt igéri, hogy őket járási faiskola felügyelőkké teszi, de még en nyet soha sem láttam.

Egyébként e hozzászólással az a céloim, hogy a legkisebb faivak helyzetere irányítsam a figyelmet.

Nem elég ojtani tudni, hanem ismerni kell az illető vidék nagyban termelendő gyümölcsfajtaikat is. Ne arra törekedjek a kis gazda, hogy minél több fajta gyümölcsfaja legyen; hanem arra, hogy minél több fajta legyen egyfajtaból. Így inkább lehet értékesíteni.

Konzolátusaink jelenteseiből tudjuk, hogy a külföld hogy áll a gyümölcsészeti dolgában. Bizony az összehasonlítás nem út javunkra. Sőt az amerikai gyümölcs Budapest kaput döngeti es a mi áldott klímánk daczára, a mi elhetetlenségünk miatt ma már amerikai almákat fogyaszt fővárosunk lakosságának nagyrésze, sőt meglészen, hogy

mi debreczeniek is azt fogyasztjuk, hiszen a Hatvan-utczái piac összetörött izléstelen, vegyes arui csak azt elégítik ki, a ki nem látott, nem evett jobbat, szebbet.

Ha valamiben árt a garasos patika, ebben az ügyben árt. Árt közegészség, közgazdaság, s az aestetika ügyében.

Lelkünk, szemünk gyönyörködhetnek egy-egy dusan megrakott gyümölcsfán, belefalhatnánk saját gyümölcsünkbe, de mi többre becsüljük az akáczfát!

Attól való félelemtől, hogy a gyermekek eretlen gyümölcsöt fogyasztanak, vagy hogy a legyek ellepek udvarainkat, még az iskolák udvarán is akáczfák meredeznek az ég felé, holott ha néhány nemes gyümölcsfát ültetnénk ki s azok őszi, tavaszi, nyári gondozását ott helyben szemlelhetnék, a tanítványok, már ezzel is számos apostola lenne a gyümölcsészetenek.

Mi volna hát a teendő.

1-ör az, hogy ha csak ötven négyzetöl területen is, be minden iskola udvarán, vagy lehetőleg közelében alakíttassék ojtvány telep.

2 szor. Minden községnek legyen fiúiskoolája legalább a fentebb jelzett kezeletési mód szerint, nem említve, ugyan értelmes kezeletnek szakművek becsatandók rendelkezésére. A kezelet — ha csak lehet — ne a kezelet legyen, mert én nem hiszem, hogy a tanító gyümölcsészeti, selymészet, szőlészet, házi iparvezetés, piécafogdosás es más száz ráutalt foglalkozás mellett tanítani is tudjon, vagy ráerjen.

Legyen a tanító — tanító!

3-szor Alakíttassanak szövetkezetek. A lapok vagy ingyen, vagy a lehető legjutányosabb áron jussanak csemétékhez, így a lelketlen kizsaratástól meglesznek mentve, mert a favásárlás nem egyéb, mint macskavásár zsákban.

A debreczeni piacra kirakott, hazavitt s ismét visszahordott fa legnagyobb részt nem fa. Gyökerzete kiszarad, megfagy, megsebesül. A vidékről hozatottal pedig ugy járunk, mint en e tavaszon. Ugyanis: Czeleldről. Unghváry Lászlótól hozattam 37 darab acskát; 44 koronámba került. S e 37 darab fa legnagyobb része szemét. Van közte olyan is 120 fillér árban — a szállítással, hogy azt valamire való gyümölcsész az utczáról sem venné fel. A törzs 40 centiméternyi magasságban be volt oltva, de nem eredt meg. Hozott másik hajtást oldalt; a következő evben az lett beoltva, az sem eredt meg; hozott újabban oldalt egy hajtást, s most van rajta két könyök, két száraz csont, tele nyulragással, körül sebbel es ez a szemét 120 fillér. De erre Unghváry azt mondja, hogy: hja! én nem vagyok sem allami, sem közsegi kertész. Ugy adom a fát, ahogy tudom!! Szép!

4 er. A betegségek es ártalmas rovatok elleni közös védekezés szigoruan hajtassék végre. Az, hogy kertekre a kapuira kifüggesztik a rendeletet, nem egyéb, mint gyerekes neveltségesség. Az a papiros sem barkót, sem cserebogarat nem tud szedni sem a szőlőt nem permetezi be. A ki pedig ki-

adta es kiragasztatta, az nyugodtan hajtja le fejét jobb- vagy balfülére: Nincs már barkó se cserebogár—sárga cserebogár!

Lehetne még több pontot elősorolni, de hiszen egy cikk keretebe ez be nem foglalható. Egyszerűen felajánlom a gyümölcsészeti iránti szeretetemet azoknak, akik a szövetkezetet létesíteni akarják s kötelezem magam, hogy 30—40 tagot toborzani fogok.

Szentjób Kálmán.

Nyári selymek

és foulard szövetek, a legutolsó ujdonságok, egyszerű es elegáns mintákkal, síma es mintázott kelmékből.

Magánfeleknek bérmentes es vámmentes szétküldés, legolesőbb nagybani árakhoz. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Svájczba 22 fl. levélb. kell.

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweicz.)

kir. udv. szállítók.

Egy kiló finom kávé

1 frt es 6 krért kapható Félégyházi János fűszer üzletében a Piac es Miklós-u. sarkán.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben, Tennis, Chiné es De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen Rózsater.

6000 mm. rozs es buza présszalma

igen olesón, Nagyvárad vidéke egyik állomásáról, **préseletlen** állapotban eladó. Tudakozódások „D. A. 895. Rudolf Mosse Dresden“ intézendők.

Külön kiállításban

láthatók: 21 ragadozó es mélylátó praeparált hal, szerszámok a fogáshoz, ugy mint tengeri szigonyok.

Magyarzatok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9-től este 8 ig.

Megnyilik szombaton, ápril 26 es tart május 4-ig.

Beléptidj 40 fl., gyermekek es katonák örmesterig 20 fl. Iskolák es egyletek kedvezményben részesülnek.

Kiváló tisztelettel
az igazgatóság.

A vásártéren Széchenyi utca sarkán látható a norvégiai halászat es az

óriási ezethal

kiállítás.

A cethal a világ legnagyobb emlős allata. 21 m. hosszú, 360 cm. magas, 355 mm. súlyú kifogták 1900. aug. 1-én a Spitzbergák es a Medve szigetek között. A fogásnál 75000 klg. súlyú volt, a legnagyobb cethal, melyet eddig fogtak.

Kiadó vendéglő.

Kabán a nagyvendéglőt
3 esetleg 6 évre haszon-
bérbe kiadja **Mandel**
Samu tulajdonos.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és
kipróbáltabbjelű.

Modern finom
kiállítás.

Katalogus
ingyen.

Katalogus
ingyen.

Premier-Werke, Eger (Csehország.)

Turul permetező.

A jelenkor legjobb

peronospóra permetezője

javitott alakban, 1902. Modell, fényesen ki-
állotta a próbát. Teljesen szilárd, réz alkat-
részekkel, egy perc alatt kivehető szé-
karámmal. Könnyű, jó és biztos munka.

== Kapható ==

Kontsek Géza

magkereskedésében, Kossuth utca 7.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4 én.

Gyógyítja a görvélly kórt s annak következményeit, u. m. csontszut,
csontvelő lob, összezsugorodott ízület stb. mindennemű köszvényes, csuzos
bántalmakat, bármiféle bőrbajokat továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső
daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatásu.

Fürdő-orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán ke-
zelt italok, személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, igen mérsékelt
díjszabások mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t.
fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszapályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és
távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik allanak rendelkezésre.

Tisztelettel a **Konyári Sóstó fürdő vállalat**
igazgatósága.

A legújabb

női ruhaszövetek, delain,
batist, zephir és minden-
féle mosóruha kelmek

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai cégűél
Kistemplom bazár.

SZABADOS és ROSSI

vízvezeték és világítási
vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszesz és vízvezetékek

CLOSETEK

és csatornázások,

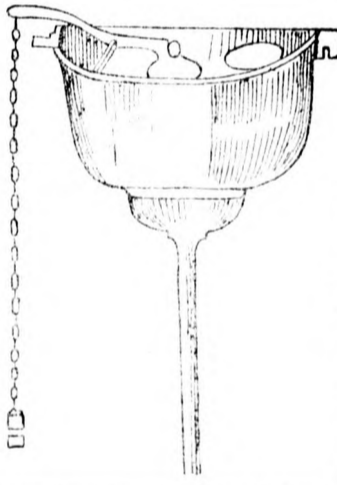
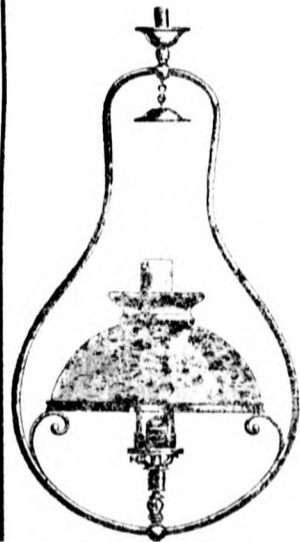
SZIVATTYUK

Fürdőberendezések

és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőagyagsövek raktáron.

Legolcsóbb

== bevásárlási forrása a ==

VASÁRU

és konyhafelszerelési cikkeknek.

Nánássy Lajos

vasüzlete, főtér. Keresk. és Iparkamara
épület 69 szám.

Ahol a tisztviselők, tanárok és vasutasok %
engedményben részesülnek. — Kereskedők,
iparosok és földbirtokosok részére a legol-
csóbb napi folyó árakat számítom.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

== Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ==

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

